

UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİ

Editör: Doç. Dr. Ayten Düzkantar

UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİ

Editör: Doç. Dr. Ayten Düzkantar

Yayın No. : 3479
Eğitim No. : 730
ISBN : 978-625-439-540-6
E-ISBN : 978-625-439-541-3
Basım Sayısı : 1. Basım, Eylül 2021

© Copyright 2021, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulferm@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Cemre Pak -cemre@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Dicle Korkmaz -dicle@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Konfeksiyon Matbaacılık ve Reklam İnşaat Turizm Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47911 Zübeyde Hanım Mah. Süzgün Cad. No.: 7 Altındağ/Ankara

Kütüphane Bilgi Kartı

Düzkanar., Ayten.

UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİ / Editör: Ayten Düzkantar

1. Basım. VIII + 232 s. 16x23,5 cm. Kaynakça var, dizin yok.

ISBN: 978-625-439-540-6

E-ISBN: 978-625-439-541-3

1. Özel eğitim 2. Davranış yönetimi 3. Beceri kazandırma

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65

E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kıda Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİNİN TEMELLERİ VE ETİK1

Şerife Şahin

Uygulamalı Davranış Analizinin Tanımı 2

Uygulamalı Davranış Analizinin Kuramsal Temeli ve Tarihçesi 3

Pavlov Klasik Koşullama Kuramının Aşamaları 4

Uygulamalı Davranış Analizine Yönelik Eleştiriler 9

Uygulamalı Davranış Analizinde Etik Düzenlemeler 13

Kaynakça 15

2. Bölüm

HEDEF DAVRANIŞ BELİRLEME.....17

Serhat Odluyurt

Gelişimsel Yetersizliği Olan Öğrenciyi Değerlendirme 18

Öğrencinin Güçlü Yönlerini ve İlgilerini Değerlendirme..... 18

Gözlem Yapma 18

Görüşme Yapma 21

Tercih Belirleme 25

Öğrencinin Performans Düzeyini Belirlemek İçin Değerlendirme Yapma 26

İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi 26

Sosyal Etkileşim ve İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi..... 28

Akademik Becerilerin Değerlendirilmesi 30

Günlük Yaşam Becerilerinin Değerlendirilmesi 31

Uygun Olmayan Davranışların Değerlendirilmesi 35

Ailenin ve Öğretmenin Önceliklerinin Belirlenmesi 36

Amaç Belirleme 38

Amaç Belirleme Aşamasında İşbirliği 38

Amaç Yazma Aşamasındaki Ölçütler 38

KAYNAKÇA..... 41

3. Bölüm

VERİ TOPLAMA VE KAYIT45

Gökhan İnce

Veri Toplama ve Verilerin Analizi Süreci	47
Kayıt Teknikler	51
ABC/ÖDS/Anektod Kaydı	51
Kalıcı Ürün Kaydı	53
Olay Kaydı	57
Zaman Örnekleme	62
Süre Kaydı	71
Bekleme Süresi Kaydı	74
Ayrık Deneme Kaydı	76
Beceri Analizi Kaydı	81
KAYNAKÇA	83

4. Bölüm

DAVRANIŞ YÖNETİMİ87

Ali Kaymak

Davranış Yönetimi	88
İstendik Davranışları Artırma	89
Öğretimde Dikkat Edilmesi Gerekenler	92
Öğrenmenin Gerçekleşmediği Durumlarda Yapılacaklar	102
Uygun Olmayan Davranışları Azaltma	103
Davranış Sorunlarının Neden ve İşlevini Belirleme	105
Problem Davranışlarla Baş Etme Stratejileri	112
İşlevi Kaçmak (Etkinlik, Beceri, Ortam, Duyusal Uyaran)	
Olan Davranışları Önleme ve Müdahale Etme	116
İşlevi Elde Etmek (Nesne, İlgi, Duyusal haz) Olan Davranışları	
Önleme ve Müdahale Etme	135
KAYNAKÇA	140

5. Bölüm

BECERİ VE KAVRAM ÖĞRETİMİ.....143

Esra Orum Çattık - Melih Çattık

Beceri Öğretimi.....	144
Beceri Analizi.....	144
Bir Beceri Hangi Aşamalarla Öğretilmelidir?	147
Beceri Analizinin Yapılması.....	148
Beceri analizini hafızadan/düşünerek oluşturma.....	148
Beceriye gerçekleştirerek analizi oluşturma	149
Beceriye gerçekleştiren bir kişiyi gözleyerek analizi oluşturma	149
Öğrencinin Performans Düzeyinin Belirlenmesi	150
Öğretimsel Amaçların Oluşturulması.....	152
Öğretimde Kullanılacak İpuçlarının Belirlenmesi	152
Kullanılacak Öğretim Yönteminin Belirlenmesi ve Öğretimin Gerçekleştirilmesi	152
Yoklama Oturumlarının Gerçekleştirilmesi	152
İzleme ve Genelleme Oturumlarının Gerçekleştirilmesi	153
Kavram Öğretimi.....	154
Kavram Öğretimine Hazırlık	155
Kavram Öğretiminin Aşamaları	155
Kavram İçin Ölçü Aracının Hazırlanması	159
KAYNAKÇA.....	162

6. Bölüm

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ.....163

Esra Orum Çattık –Melih Çattık

Öğretim Yöntemleri.....	164
Eş Zamanlı İpucuyla Öğretim.....	164
Sabit Bekleme Süreli Öğretim.....	168
Ayrık Denemelerle Öğretim.....	173
Aşamalı Yardımla Öğretim	176
Fırsat Öğretimi	179
Video Modellerle Öğretim.....	181
KAYNAKÇA.....	183

7. Bölüm

UDA VE TEK DENEKLİ ARAŞTIRMA MODELLERİ185

Esin Pektaş Karabekir

Grup Deneyssel Araştırma Modelleriyle Tek Denekli Araştırma Modelleri Arasındaki İlişki.....	187
Tek Denekli Araştırma Modelleri ve Özellikleri	189
Etkililik Modelleri	191
A-B Modeli	192
A-B-A Modeli.....	192
A-B-A-B Modeli	193
Çoklu Başlama Düzeyi Modelleri.....	195
Çoklu Yoklama Modelleri	196
Değişen Ölçütler Modeli	198
Karşılaştırma Modelleri	199
A-B-C Modeli.....	199
Dönüşümlü Uygulamalar Modeli	200
Uyarlamalı Dönüşümlü Uygulamalar Modeli.....	201
Paralel Uygulamalar Modeli.....	202
Verilerin Grafiğe Dönüştürülmesi	205
KAYNAKÇA.....	206

8. Bölüm

GENELLEME VE KENDİNİ YÖNETME209

Emre Ünlü - Özge Ünlü

Genelleme ve Kendini Yönetme	210
Genelleme ve Genelleme Türleri	210
Tepki Genellemesi:	211
Uyaran Genellemesi:.....	211
Tepkinin Kalıcılığı:.....	212
Genellenmenin Sağlanmasında Yararlanılacak Stratejiler.....	213
Davranışların Genellemesini Kolaylaştırıcı Stratejiler	214
Doğal Bağlamda Pekiştireç Elde Edecek Davranışlar Belirleme.....	215
Öğret ve Umut Et.....	216
Tüm Olası Uyaranları ve Tepkilere İlişkin Örnekler Üzerinde Çalışmak	216
Öğrenme Ortamını Genelleme Ortamına Benzetmek	218

Genelleme Ortamında En Üst Düzeyde Pekiştireç Elde Edilmesini Sağlama.....	221
Genellemeye Aracılık Etme.....	222
Genelleme Öğretimi Yap.....	223
Kendini Yönetme	224
Kendini gözlemleme / Kaydetme	225
Kendini Değerlendirme	226
Kendini Pekiştirme	228
Kendine Öğretim Sunma.....	229
KAYNAKÇA.....	230